

Työ ja turva -osasto/PV/ea

9.9.2019

SAK 13738 / 2019

Sosiaali- ja terveysministeriö
kirjaamo@stm.fi
marjaana.maisonlahti@stm.fi

STM/2314/2019; STM058:00/2019

Laeiksi työttömyysturvalain 6 luvun 3 a §:n ja 7 luvun 5 a §:n kumoamisesta ja eräiden muiden lakien muuttamisesta aktiivimallin leikkureiden ja veloitteiden kumoamiseksi

SAK kannattaa hallituksen esitystä aktiivimallin leikkureiden ja veloitteiden kumoamisesta. SAK on tuonut vahvasti esiin vastustavansa aktiivimallia koko sen valmistelun ja voimassaolon ajan.

Hallituksen esityksen mukaisesti valtiosihteeri Martti Hetemäen vuonna 2017 vetämän kolmikantaisen työryhmän tehtävänä oli laatia yhteinen esitys työllisyyden lisäämiseksi sekä työttömyyden keston lyhentämiseksi. Työryhmän ehdotus ei ollut yksimielinen ja SAK vastusti työryhmän esiin nostaman aktiivimallin toteuttamista. Aktiivimalli näyttäytyi heti työttömyysturvan leikkurina eikä SAK osallistunut mallin valmisteluun sosiaali- ja terveysministeriössä.

Aktiivimallin keskeiseksi tavoitteeksi on asetettu työllisyyden lisääminen kannustamalla työttömiä aktiiviseen työnhakuun. Tätä aktiivimalliin liitettävää työllisyysvaikutusta ei ole kuitenkaan pystytty suoraan osoittamaan. Kuten hallituksen esityksessä todetaan, suhdanteen myötä tapahtunut yleinen työllisyystilanteen parantuminen on vaikuttanut työttömien työllistymiseen ylipäättään. Sovitellun työttömyysetuuden saajien määrä on hallituksen esitykseen sisältyvien havainnekuvien perusteella kasvanut jo vuodesta 2014 alkaen, eikä osa-aikaisen työn lisääntyminen ole näin ollen liitettävissä aktiivimallin työllisyysvaikutuksiin.

Aktiivimalli on osoittautunut työttömyysturvan leikkuriksi, jota monien työttömien on omasta aktiivisuudestaan huolimatta ollut vaikea välttää. Erytisesti korkea ikä, osatyökykyisyys tai pitkittynyt työttömyys heikentävät työllistymisen mahdollisuuksia omasta halusta riippumatta. Töiden hakeminen tai toive palveluihin pääsemisestä ei aina riitä, kun päätöksen osallistumisesta tekee joku muu.

SAK kannattaa hallituksen esityksen näkemystä, jonka mukaan työttömyyden alun omavastuu-aikaa ei esitetä muutettavaksi. Ennen vuotta 2017 työttömyysturvan alun omavastuupäiviä oli viisi. Sipilän hallitus kuitenkin leikkasi työttömyysturvaa 200 miljoonalla ja nosti tässä yhteydessä omavastuupäivät seitsemään arkipäivään vuonna 2017. Aktiivimallin voimaantulon yhteydessä omavastuupäivät palautettiin aiempaan tasoon. Työttömyysturvan säästötoimenpidettä vuodelta 2017 ei ole nyt syytä uudistaa, ja siksi aktiivimallista on kumottava esityksen mukaisesti vain leikkurit ja veloitteet.

Työ ja turva -osasto/PV/ea

9.9.2019

SAK tukee hallituksen linjausta aktiivimallista luopumisessa. Työttömien toimeentulon heikentäminen ei ole oikeanlainen kannuste työllisyyden edistämiseen. SAK on esittänyt työttömien työnhaun tukemiseksi henkilökohtaisen palvelun lisäämistä sekä työttömyysturvan karenskien lieventämistä ja lyhentämistä huomattavasti.

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry